

MÁR NEGYEDMILLIÓ MAGYAR DOLGOZIK KÜLFÖLDÖN – 2010 ÓTA GYORSUL A „KIVÁNDORLÁS”

A KSH 2013. március-májusi felmérése szerint Magyarországon a 15-64 év közötti korosztályokból az előző héten legalább egy órát 3 millió 877 ezer fő dolgozott. Mivel ez tartalmazza a külföldi, az ideiglenes (pl. diák) munkavállalókat is, ezért a GKI Gazdaságkutató Zrt. 2013 júniusában felmérést végzett a magyarországi lakosság körében, melynek célja a tartósan külföldön munkát vállaló magyar állampolgárok számának feltérképezése. A felmérés alapját képező 1000 fős minta korra, nemre, régióra és településtípusra reprezentatív.

A felmérés eredményei szerint 2013. június végén **mintegy 250 ezer fő dolgozott legalább 6 hónapja külföldön¹**, ami **a teljes munkaképes korú népesség 4,4%-a**. A háztartások 9%-ában van tartósan külföldön dolgozó személy. (A KSH májusban megjelent közleménye szerint 2012-ben mintegy 230 ezer hivatalosan bejelentett magyar állampolgár élt az európai országokban.)

A Kopint-TÁRKI 2010-re kb. 60 ezer külföldi munkavállalót becsült, mely jelen felmérés eredményeivel összevetve azt jelenti, hogy 3 év alatt mintegy 190 ezerrel nőtt a külföldön hosszabb időre munkát vállalók száma. Ugyanakkor a KSH felmérése² közfoglalkoztatottak nélkül 2010-13 között mintegy 100 ezres bővülést mutat a hazai foglalkoztatott állományban. Mindez a külföldi munkavállalók számának fenti növekedését figyelembe véve arra világít rá, hogy **a foglalkoztatásában átrendeződés ment végbe, a külföldön dolgozók számának bővülése mellett az itthon (legálisan vagy feketén) dolgozó állomány mintegy 100 ezer fővel csökkent**. Az alábbiakban bemutatjuk a tartósan külföldön dolgozók legfőbb társadalmi jellemzőit.

A háztartások 9%-ában van tartósan külföldön dolgozó személy. Régiók szerint két részre szakad az ország, **a két déli régióban élő és az észak-magyarországi több mint egytizedében dolgozik valaki külföldön**, míg a többi régióban ez az arány 6-8% közötti. A fenti három régióban a munkaképes korúak 6-7%-a, az egyéb régiókban 3-4%-a vállal tartósan külföldi munkát.

Tartósan külföldön dolgozók aránya régiók szerint (%)

	Háztartások* arányában	Munkaképes korúak arányában
Közép-Magyarország	6%	3%
Közép-Dunántúl	8%	4%
Nyugat-Dunántúl	7%	3%
Dél-Dunántúl	11%	7%
Észak-Magyarország	12%	6%
Észak-Alföld	7%	3%
Dél-Alföld	12%	6%
Összesen	9%	4%

* Legalább egy családtag tartósan külföldön dolgozik.

Forrás: GKI

A **településtípus** szerinti összehasonlítás azt mutatja, hogy a fővárosi háztartásokból kisebb arányú (7%) a munkavállalási célú migráció, mint a vidéki települések háztartásai esetében (9-10%). Ennek oka a budapesti kedvezőbb bérszínvonal, a karrierlehetőségek nagyobb száma, a kisebb munkanélküliségi arány. **A háztartás nettó összjövedelme szerinti a felső 25%-os körben a háztartások 17%-ában**

¹ Az országos létszámot úgy becsültük, hogy a mintából a külföldön dolgozók összlétszámát vetítettük a háztartások összes létszámára, majd az így kapott arányt vetítettük a teljes népességre.

² Az adatok forrása a munkaerő-felmérés, amelyben a 15–74 éves népességből foglalkoztatott az, aki az adott héten legalább 1 órányi, jövedelmet biztosító munkát végzett, vagy rendelkezett munkával, de abban átmenetileg (betegség, szabadság, ideértve a szülési szabadságot is) nem dolgozott. (KSH)

van külföldön dolgozó felnőtt. Részben ennek következménye, hogy a háztartási jövedelem magas. A háztartásfő iskolai végzettsége szerinti összehasonlítás a felsőfokú végzettségűek, valamint a szakmával rendelkezők körében mutat az átlagot meghaladó arányt, a gimnáziumi érettségivel rendelkezők jellemzően nem tudnak külföldön munkát vállalni.

Háztartások aránya, melyekben legalább egy fő tartósan külföldön dolgozik (%)

Településtípus szerint		A főkereső legmagasabb végzettsége szerint	
Budapest	7%	8 általános	8%
Megyeszékhely	10%	Szaktanácsadó-, szakiskola	10%
Város	9%	Szakközépiskolai érettségi	11%
Község	9%	Gimnáziumi érettségi	4%
A háztartás nettó összjövedelmének jövedelmi negyedei szerint		Érettségihez kötött szakképzés	8%
Legalacsonyabb 25%	7%	Főiskolai vagy egyetemi diploma	10%
2. 25%	8%		
3. 25%	6%		
Legmagasabb 25%	17%		

Forrás: GKI

A **társasházban lakóktól** megkérdeztük, hogy tudomásuk szerint a házban lakók közül van-e olyan család, amelynek munkavállalási célból **minden tagja tartósan külföldön dolgozik**. E kérdésre a minta kb. egyharmada válaszolt (a társasházban lakók). Régiók szerint Nyugat-Dunántúl emelkedik ki a többi közül, míg az alföldi, illetve a déli régiók maradnak el jelentősen az átlagtól. A településtípusok szerinti arányokat torzítja, hogy a községekben jellemzően kevés lakásos társasházak vannak, míg a fővárosban és az egyéb városokban olyan panelházak is, ahol akár 100-200 család is lakik. Utóbbiaknál természetesen jóval nagyobb az igenlő válasz esélye. Ugyanakkor ezekből a háztartásokból senki sem tud a KSH felméréseire válaszolni, így a KSH által becsült foglalkoztatás mértéke is a valóságosnál többet mutat. Ha a 203 ezer magyarországi társasházból indulunk ki, akkor az ilyen háztartások száma meghaladja a 21 ezret (hiszen egy-egy társasházban több ilyen háztartás is lehet, a válaszok szerint az átlag 1,3 háztartás/társasház), ami további 25-30 ezer főt jelent (s akkor még nem beszéltünk a nem társasházakban lakókról).

Társasházak aránya, melyben legalább egy teljes család tartósan külföldön dolgozik (%)

Közép-Magyarország	12%	Budapest	12%
Közép-Dunántúl	9%	Megyeszékhely	9%
Nyugat-Dunántúl	25%	Város	10%
Dél-Dunántúl	0%	Község	0%
Észak-Magyarország	10%	Összesen	8%
Észak-Alföld	1%		
Dél-Alföld	0%		

Forrás: GKI

Összességében elmondható, hogy legalább **270-280 ezer honfitársunk dolgozik ideje jelentős részében külföldön**. Az ezzel korrigált foglalkoztatási adat jól mutatja, hogy a hazai foglalkoztatás 2010 óta jelentősen mérséklődött, még az ideiglenes munkásokat figyelembe véve is. A fokozódó „kitántorgás” pedig arra utal, hogy a hazai munkakeresők elégedetlenek az itthoni lehetőségekkel (miközben külföldön láthatóan kiválóan megfelelnek a követelményeknek).

GKI GAZDASÁGKUTATÓ ZRT.

1092. Budapest, Ráday u. 42-44.

Telefon: 06-1-318-1284

E-mail: gki@gki.hu

További információ: Dr. Molnár László, Udvardi Attila